A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2009. július 16.*

A C-5/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Højesteret (Dánia) a Bírósághoz 2008. január 4-én érkezett, 2007. december 21-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **Infopaq International A/S**

és

a **Danske Dagblades Forening**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis és J. Malenovský (előadó) bírák,

* Az eljárás nyelve: dán.

főtanácsnok: V. Trstenjak,
hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. november 20-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Infopaq International A/S képviseletében A. Jensen advokat,

– a Danske Dagblades Forening képviseletében M. Dahl Pedersen advokat,

– az osztrák kormány képviseletében E. Riedl, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében H. Krämer és H. Støvlbæk, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2009. február 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem egyrészt az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 167. 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.) 2. cikke a) pontjának értelmezésére, másrészt az időleges többszörözési cselekmények ugyanezen irányelv 5. cikke szerinti kivételeinek feltételeire vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet az Infopaq International A/S (a továbbiakban: Infopaq) és a Danske Dagblades Forening (a továbbiakban: DDF) közötti jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya az Infopaq annak elismerésére irányuló kérelmének elutasítása, hogy nem volt köteles megszerezni a szerzői jogok jogosultjának hozzájárulását újságcikkek automatizált eljárás során történő beszkenneléséből és azok digitálisan feldolgozható dokumentummá történő alakításából álló többszörözési cselekményeihez.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

3 A Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó marrakeshi egyezmény 1C. mellékletében szereplő, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás, amely a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő

megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal (HL L 336., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.) került jóváhagyásra, 9. cikke (1) bekezdésében ekként rendelkezik:

„A Tagok betartják a Berni Konvenció [Berni Uniós Egyezmény] (1971) 1–21. cikkeiben, valamint a Függelékében foglaltakat […]".

4 Az irodalmi és a művészeti művek védelméről szóló Berni Egyezmény (Párizsban, az 1971. évi július hó 24. napján felülvizsgált szöveg) 1979. szeptember 28-i módosítást követő változatának (a továbbiakban: Berni Uniós Egyezmény) 2. cikke így szól:

„(1) Az »irodalmi és művészeti művek« kifejezés felöleli az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotását, tekintet nélkül a mű létrehozatalának módjára vagy alakjára, tehát lehet könyv, szövegkönyv vagy más írásmű […]

[…]

(5) Irodalmi vagy művészeti műveknek az anyag kiválasztása vagy elrendezése folytán szellemi alkotásnak minősülő gyűjteményei, mint például enciklopédiák és antológiák, a gyűjtemény részét alkotó egyes művek szerzőit megillető jogok sérelme nélkül e jellegüknél fogva részesülnek védelemben.

[…]

8) Az ezen Egyezményben biztosított védelem nem áll fenn az egyszerű sajtóközlemény jellegű napi hírekre”.

5 A Berni Uniós Egyezmény 9. cikkének (1) bekezdése szerint az ezen egyezmény alapján védett irodalmi és művészeti művek szerzőit megilleti az a kizárólagos jog, hogy műveikről bármely módon és formában többszörösítés csak az ő engedélyükkel készüljön.

A közösségi jog

6 A számítógépi programok jogi védelméről szóló, 1991. május 14-i 91/250/EGK tanácsi irányelv (HL L 122. 42. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 114. o.) 1. cikke kimondja:

„(1) Ennek az irányelvnek a rendelkezései szerint a tagállamok a számítógépi programokat az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló Berni Egyezmény értelmében vett irodalmi műként szerzői jogi védelemben részesítik. […]

[…]

(3) A számítógépi program akkor részesül védelemben, ha eredeti abban az értelemben, hogy a szerző saját szellemi alkotása. Annak megállapításához, hogy fennállhat-e ilyen védelem, más feltétel nem alkalmazható”.

7 Az adatbázisok jogi védelméről szóló, 1996. március 11-i 96/9/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 77., 20. o. magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 459. o.) 3. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„Ezen irányelv értelmében azok az adatbázisok, amelyek tartalmuk összeválogatása, illetve elrendezése miatt a szerző önálló szellemi alkotásai, szerzői jogi védelemben részesülnek. Annak megállapításához, hogy fennállhat-e ilyen védelem, más feltétel nem alkalmazható”.

8 A 2001/29 irányelv (4), (6), (9)–(11), (20)–(22), (31) és (33) preambulumbekezdése így szól:

„(4) A szerzői jog és a szomszédos jogok szabályozási kereteinek harmonizálása a jogbiztonság növekedése, illetve a szellemi tulajdon magas szintű védelme révén jelentős erőforrásokat mozgósít az alkotó és újító tevékenységek – egyebek között a hálózati infrastruktúra – fejlesztésére […]

(6) Közösségi szintű harmonizáció hiányában a tagállami jogalkotási kezdeményezések, amelyek a műszaki kihívásokra válaszul már számos tagállamban megindultak, a védelem szintje tekintetében jelentős különbségekhez, és ezáltal a szerzői jogi tartalmú, vagy ezen alapuló szolgáltatások és termékek szabad mozgásának akadályozásához, végső soron pedig a belső piac széttöredezéséhez és a jogszabályok inkoherenciájához vezethetnek. Az efféle jogi különbségek és bizonytalanságok hatása az információs társadalom további fejlődésével – amelynek következtében a szellemi tulajdon határokon átnyúló felhasználása már eddig is jelentősen megnőtt – még inkább fel fog erősödni. Ez a fejlődés a jövőben fokozódni fog, és ez kívánatos is. A jogvédelem terén fennálló jelentős eltérések és bizonytalanságok az új típusú, szerzői jogi és a szomszédos jogi

tartalmú termékek és szolgáltatások [helyesen: a szerzői jog és a szomszédos jog által védett új termékek és szolgáltatások] esetében korlátozhatják a magasabb haszon elérését.

[…]

(9) A szerzői jog és szomszédos jogok harmonizációjának a magas szintű védelemből kell kiindulnia, tekintve hogy ezek a jogok elengedhetetlenek a szellemi alkotáshoz. […]

(10) Ahhoz, hogy a szerzők és előadóművészek a jövőben is alkotó és művészi tevékenységet folytathassanak, műveik felhasználásáért megfelelő díjazásban kell, hogy részesüljenek […]

(11) A szerzői jog és szomszédos jogok szigorú és hatékony védelme az egyik legfontosabb eszköze annak, hogy Európában a kulturális alkotótevékenység hozzájusson a szükséges forrásokhoz, illetve a szerzők és előadók megőrizhessék függetlenségüket és méltóságukat.

[…]

(20) Ez az irányelv az e területen elfogadott hatályos irányelvekben – így különösen a [91/250] […] és a [96/9] irányelvben – megfogalmazott alapelveken

és szabályokon nyugszik, azokat továbbfejleszti, illetve az információs társadalom összefüggésébe helyezi őket. Ezen irányelv rendelkezései – hacsak az eltérően nem rendelkezik – az említett irányelveket nem érintik.

(21) Ennek az irányelvnek meg kell határoznia az egyes kedvezményezettek tekintetében a többszörözési jog hatálya alá tartozó cselekmények körét. Ennek a közösségi vívmányokkal összhangban kell történnie. A belső piacon belüli jogbiztonság biztosítása érdekében e cselekmények fogalmát tágan kell meghatározni.

(22) A kultúra terjesztésének ösztönzése nem valósítható meg a szigorú jogvédelem feladásával, sem pedig a hamis, illetve hamisított műpéldányok jogellenes terjesztésének eltűrésével.

[…]

(31) Megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a jogosultak különböző csoportjainak, valamint a jogosultak és a védelemben részesülő művek és teljesítmények felhasználói csoportjainak jogai és érdekei között. […]

[…]

(33) A kizárólagos többszörözési jog alóli kivételként lehetővé kell tenni egyes – járulékos vagy közbenső [helyesen: közbenső vagy járulékos] többszörözésnek minősülő – időleges többszörözési cselekményeket, amelyek valamely műszaki eljárás elválaszthatatlan és lényeges részét képezik, és amelyek kizárólagos célja, hogy lehetővé tegyék a harmadik személyek között hálózaton, köztes szolgáltató által végzett átvitelt, vagy valamely mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény

jogszerű felhasználását. Ezek a többszörözési cselekmények nem bírhatnak önálló gazdasági jelentőséggel. Ez a kivétel olyan cselekmények esetében is megengedhető e feltételek teljesülése esetén, amelyek a böngészést *(browsing)*, illetve a hozzáférés gyorsítására szolgáló tárolóban való rögzítést *(caching)* teszik lehetővé, beleértve az átviteli rendszerek hatékony működését szolgáló cselekményeket is, amennyiben a közvetítő szolgáltató az információt nem módosítja, és nem zavarja meg az információ felhasználásával kapcsolatos adatok kinyerésére szolgáló, széleskörűen elismert és alkalmazott technológia jogszerű használatát. A felhasználás jogszerűnek minősül, ha azt a jogosult engedélyezi, illetve jogszabály megengedi”.

9 A 2001/29 irányelv 2. cikke a) pontjának értelmében:

„A tagállamok biztosítják a közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát:

a) a szerzők számára műveik tekintetében”.

10 Ugyanezen irányelv 5. cikke így szól:

„(1) Az olyan, 2. cikkben említett időleges többszörözési cselekmények, amelyek járulékos vagy közbenső jellegűek [helyesen: közbenső vagy járulékos] jellegűek, valamely műszaki eljárás elválaszthatatlan és lényeges részét képezik, és amelyeknek kizárólagos célja, hogy lehetővé tegyék egy mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény:

a) hálózaton harmadik személyek között közvetítő szolgáltató által végzett átvitelét, vagy

b) jogszerű felhasználását,

és önálló gazdasági jelentőséggel nem bírnak, a 2. cikkben szabályozott többszörözési jog alól kivételt képeznek.

[…]

(5) Az (1), a (2), a (3) és a (4) bekezdésben foglalt kivételek és korlátozások kizárólag olyan különös esetekben alkalmazhatók, amelyek nem sérelmesek a mű vagy más, védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználására, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit".

11 A szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejéről szóló, 2006. december 12-i 2006/116/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 372., 12. o.) 6. cikkének értelmében:

„A fényképek az 1. cikk alapján [amely a Berni Uniós Egyezmény 2. cikke értelmében vett irodalmi és művészeti művekhez fűződő szerzői jogok védelmi idejét határozza meg] részesülnek védelemben, amennyiben abban az értelemben eredetiek, hogy a szerző saját szellemi alkotásának minősülnek. Annak megállapításához, hogy fennállhat-e ilyen védelem, más feltétel nem alkalmazható. A tagállamok más fényképeket is védelemben részesíthetnek".

A nemzeti jog

12 A 2001/29 irányelv 2. cikkét és 5. cikkének (1) bekezdését a többször, köztük a 2002. december 17-i 1051. törvény (lov nº 1051 om ændring af ophavsretsloven; *Lovtidende* 2002 A, 7881. o.) által módosított és egységes szerkezetbe foglalt, a szerzői jogról szóló 1995. június 14-i 395. törvény (lov nº 395 om ophavsret; *Lovtidende* 1995 A, 1796. o.) 2. és 11. a cikke ültette át a dán jogrendbe.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13 Az Infopaq az írottmédia-figyelés és elemzés területén folytat üzleti tevékenységet, amely elsősorban dán napilapokból és egyéb időszaki kiadványokból kiválogatott cikkek összefoglalóinak elkészítését foglalja magában. A cikkek kiválasztása a megrendelők által meghatározott témához kötődő szempontok alapján, úgynevezett „adatrögzítési eljárás" folyamán történik. Az összefoglalókat e-mailen keresztül küldik el a megrendelőknek.

14 A DDF a dán napilapkiadók szakmai egyesülete, amelynek célja többek között tagjainak segítése valamennyi, szerzői joggal kapcsolatos kérdésben.

15 2005 folyamán a DDF tudomást szerzett arról, hogy az Infopaq a cikkekhez fűződő szerzői jogi jogosultak hozzájárulása nélkül végzi újságokból kivágott cikkek kereskedelmi célú szkennelését. Mivel úgy vélte, hogy az újságcikkek szóban forgó eljárás során történő szkenneléséhez szükséges a jogosultak hozzájárulása, a DDF tájékoztatta álláspontjáról az Infopaqot.

16 Az adatrögzítési eljárás az öt alábbi szakaszt foglalja magában, amelyek a DDF álláspontja szerint újságcikkek többszörözésének négy cselekményét valósítják meg.

17 Először is a kiadványokat az Infopaq dolgozói manuálisan rögzítik egy elektronikus nyilvántartási adatbázisban.

18 Másodszor a kiadvány szkennelése következik, azt követően, hogy gerincét levágják, hogy minden lapja külön legyen. Közvetlenül azelőtt, hogy egy kiadvány a szkennerbe kerülne, a szkennelendő szakaszt kiválasztják a nyilvántartási adatbázisból. A művelet lehetővé teszi a kiadvány minden egyes oldalának TIFF („Tagged Image File Format") fájllá történő alakítását. E művelet befejeztével a TIFF-fájlt egy OCR („Optical Character Recognition") (optikai karakterfelismerő) szerverre küldik át.

19 Harmadszor a TIFF-fájlt az OCR szerver digitálisan feldolgozható adatokká alakítja át. E folyamat során minden betű képe egy olyan kóddá alakul át, amely jelzi a számítógépnek egy adott karakter típusát. Például a „TDC" betűk képe e folyamat során olyan adattá alakul át, amelyet a számítógép TDC betűkként tud kezelni, és ennek során olyan formátumba kerül, amely a számítógép számára lehetővé teszi a szöveg „olvasását". Ezek az adatok szövegfájlként kerülnek mentésre, amelyet bármely szövegszerkesztő program megért. Az OCR-folyamat a TIFF-fájl törlésével fejeződik be.

20 Negyedszer a szövegfájl feldolgozásra kerül egy előre megadott keresőszó megkeresése céljából. A keresőszót érintő minden egyes találat alkalmával olyan fájl képződik, amely megmutatja a találat szerinti kiadványt, szakaszt és oldalszámot, továbbá a szövegben való előfordulást jelző 0 és 100% közötti mutatót, megkönnyítve ezzel a cikk olvasását. Hogy a keresőszó megtalálása a cikk olvasásakor könnyebb legyen, a keresőszó előtti

és utáni öt szó is rögzítésre kerül (a továbbiakban: tizenegy szavas szövegkivonat). A folyamat végén a szövegfájl törlődik.

21 Ötödször, az adatrögzítési eljárás végén egy adatlap kerül kinyomtatásra a kiadvány minden olyan oldala tekintetében, ahol az adott keresőszó megtalálható. Az adatlap formája az alábbi lehet:

„2005. november 4. – *Dagbladet Arbejderen,* 3. oldal:

TDC: 73% »eladásra vár a TDC távközlési cégcsoport, amelyet a várakozások szerint meg is fognak vásárolni«”.

22 Az Infopaq vitatta, hogy e tevékenységhez szüksége lenne a szerzői jogi jogosultak hozzájárulására, és keresetet indított a DDF ellen az Østre Landsret (Keleti Regionális Bíróság) előtt, amelyben annak elismerését kérte a DDF-től, hogy az Infopaq ez utóbbi szakmai egyesület vagy annak tagjai hozzájárulása nélkül jogosult az említett eljárást alkalmazni. Miután az Østre Landsret elutasította a keresetet, az Infopaq fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

23 Ez utóbbi bíróság szerint nem vitatott, hogy nincs szükség a jogosultak hozzájárulására olyan sajtófigyelési és összefoglaló-írási tevékenység folytatásához, amely abból áll, hogy valamely személy fizikailag elolvassa valamennyi kiadványt, a vonatkozó újságcikkeket kiválogatja az előre meghatározott keresőszavak alapján, majd a beazonosított keresőszó alapján kiválasztja a vonatkozó cikkeket, és eljuttatja az összefoglalók írói számára a keresés eredményéről manuálisan megírt adatlapot, amely jelzi az újságcikkben előforduló kulcsszót, valamint az újságcikknek az újságon belüli elhelyezkedését. Az alapeljárás felei azt sem vitatják továbbá, hogy az összefoglalók írása önmagában jogszerű, és ahhoz nincs szükség e jogok jogosultjainak hozzájárulására.

24 Az sem vitatott továbbá, hogy az említett adatrögzítési eljárás két többszörözési cselekményt foglal magában, nevezetesen „TIFF-fájl" nyomtatott újságcikkek szkennelése során történő létrehozását, valamint a szövegfájl TIFF-fájl átalakításával történő létrehozását. Ezenfelül vitathatatlan, hogy az eljárás digitalizált újságcikkek egy részének többszörözésével is jár, mivel a tizenegy szavas szövegkivonatot a számítógép memóriájában tárolják, és e tizenegy szót kinyomtatják papírhordozóra.

25 A felek között ugyanakkor vita van a tekintetben, hogy a legutóbb említett két cselekmény a 2001/29 irányelv 2. cikkének hatálya alá tartozó többszörözési cselekménynek tekinthető-e. Ugyancsak eltérő álláspontok vannak a tekintetben, hogy az alapügy tárgyát képező valamennyi cselekmény adott esetben az ugyanezen irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében foglalt kivétel alá tartozik-e.

26 Ilyen körülmények között a Højesteret úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) Tekinthető-e a [2001/29] irányelv 2. cikke által védett többszörözési cselekménynek egy napilap újságcikkéből származó olyan szövegkivonat tárolása és azt követő kinyomtatása, amely egy keresőszóból, valamint az azt megelőző és azt követő öt szóból áll?

2) A 2001/29 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése szerinti »közbenső« minőség vonatkozásában van-e jelentősége annak, hogy a többszörözési cselekmények milyen körülmények között mennek végbe?

3) Tekinthető-e »közbensőnek« az időleges többszörözési cselekmény, ha a másolatot például egy képfájl alapján létrehozott szövegfájl vagy egy szövegfájl alapú szövegkereső dolgozza fel?

4) Tekinthető-e »közbensőnek« az időleges többszörözési cselekmény, ha a másolat egy vagy több tizenegy szavas szövegkivonatból álló részét eltárolják?

5) Tekinthető-e »közbensőnek« az időleges többszörözési cselekmény, ha a másolat egy vagy több tizenegy szavas szövegkivonatból álló részét kinyomtatják?

6) A 2001/29 irányelv 5. cikke (1) bekezdésében foglalt »műszaki eljárás elválaszthatatlan és lényeges részét« érintő feltétel vonatkozásában van-e jelentősége annak, hogy az időleges többszörözési cselekmények a műszaki eljárás mely szakaszában mennek végbe?

7) Az időleges többszörözési cselekmények képezhetik-e egy »műszaki eljárás elválaszthatatlan és lényeges részét« akkor, ha azok teljes újságcikkek kézi szkennelésében nyilvánulnak meg, amelynek során az újságcikkek nyomtatott médiumból digitális médiummá alakulnak át?

8) Az időleges többszörözési cselekmények képezhetik-e egy »műszaki eljárás elválaszthatatlan és lényeges részét« akkor, ha azok a másolat egy vagy több tizenegy szavas szövegkivonatot tartalmazó részének kinyomtatásában nyilvánulnak meg?

9) Kiterjed-e a 2001/29 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése szerinti »jogszerű felhasználás« fogalma a felhasználás bármely olyan formájára, amelyhez nincs szükség a szerzői jogi jogosult hozzájárulására?

10) Kiterjed-e a 2001/29 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése szerinti »jogszerű felhasználás« fogalma teljes újságcikkeknek egy gazdasági társaság általi, a cég által írt összefoglalókhoz való felhasználás célját szolgáló szkennelésére, a másolat ezt követő feldolgozására, valamint a másolat egy vagy több tizenegy szavas szövegkivonatot tartalmazó részének tárolására és esetleges kinyomtatására akkor, ha a jogosult e cselekményekhez nem járult hozzá?

11) Milyen szempontokat kell figyelembe venni annak megítéléséhez, hogy az időleges többszörözési cselekmények bírnak-e 2001/29 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése szerinti »önálló gazdasági jelentőséggel«, ha a rendelkezésben meghatározott egyéb feltételek teljesülnek?

12) Figyelembe lehet-e venni a felhasználó időleges többszörözési cselekményekből eredő hatékonyságnövekedését annak megítélésekor, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének értelmében bírnak e »önálló gazdasági jelentőséggel«?

13) A jogosult hozzájárulása nélkül teljes újságcikkeknek egy gazdasági társaság általi szkennelése, a másolat ezt követő feldolgozása, valamint a másolat egy vagy több tizenegy szavas szövegkivonatot tartalmazó részének tárolása és esetleges kinyomtatása a 2001/29 irányelv 5. cikkének (5) bekezdése szerint tekinthető-e »olyan különös eset[nek], amely nem sérelmes« az újságcikkek »rendes felhasználására« és »indokolatlanul nem károsítja a jogosult jogos érdekeit?«"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevétel

27 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy mind a közösségi jog egységes alkalmazásának követelményéből, mind az egyenlőség elvéből az következik, hogy a közösségi jog egy olyan rendelkezésének fogalmait, mint például a 2001/29 irányelv 2. cikke, amely semmilyen konkrét utalást nem tartalmaz a tagállamok jogára a rendelkezés értelmének vagy terjedelmének meghatározásához, általában az egész Közösségben önállóan és egységesen kell értelmezni (lásd különösen a Bíróság C-245/00. sz. SENA-ügyben 2003. február 6-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-1251. o.] 23. pontját, és a C-306/05.-sz. SGAE-ügyben 2006. december 7-én hozott ítéletének [EBHT 2006., I-11519. o.] 31. pontját).

28 E követelmények különösen fennállnak a 2001/29 irányelv vonatkozásában, tekintettel (6) és (21) preambulumbekezdésének szövegére.

29 Ebből következően az osztrák kormány nem hivatkozhat érvényesen arra, hogy a tagállamok hatáskörébe tartozik a 2001/29 irányelv 2. cikkében szereplő „részben történő többszörözés" fogalmának meghatározása (ebben az értelemben lásd az ugyanezen irányelv 3. cikkében foglalt „nyilvánosság" fogalma vonatkozásában a fent hivatkozott SGAE-ügyben hozott ítélet 31. pontját).

Az első kérdésről

30 Első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a „részben történő többszörözés" 2001/29 irányelv szerinti fogalmát akként kell-e értelmezni, hogy abba beletartozik-e egy napilap újságcikkéből származó tizenegy szavas szövegkivonat tárolása és annak papírhordozóra történő kinyomtatása.

31 Meg kell állapítani, hogy a 2001/29 irányelv nem határozza meg sem a „többszörözés”, sem a „részben történő többszörözés” fogalmát.

32 Ilyen körülmények között e fogalmakat a 2001/29 irányelv 2. cikke rendelkezéseinek kifejezéseire és szövegösszefüggésére tekintettel kell értelmezni – amelyekben szerepelnek –, valamint ezen irányelv és a nemzetközi jog célkitűzései összességének a fényében (ebben az értelemben lásd a fent hivatkozott SGAE-ügyben hozott ítélet 34., valamint 35. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

33 A 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontja akként rendelkezik, hogy a szerzők kizárólagos joggal rendelkeznek műveik egészben vagy részben történő többszörözésének engedélyezésére, illetve megtiltására. Következésképpen a többszörözés engedélyezésére vagy megtiltására vonatkozóan a szerzőt megillető jogi védelem tárgya a „mű”.

34 Márpedig e vonatkozásban a Berni Uniós Egyezmény általános rendszeréből, különösen pedig 2. cikkének (5) és (8) bekezdéséből az következik, hogy valamely teljesítmény irodalmi vagy művészeti műként való védelmének az a feltétele, hogy az szellemi alkotás legyen.

35 Ennek megfelelően, a 91/250 irányelv 1. cikke (3) bekezdésének, a 96/93 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének és a 2006/116 irányelv 6. cikkének értelmében az olyan művek, mint a számítógépi programok, az adatbázisok vagy a fényképek, kizárólag akkor részesülnek szerzői jogi védelemben, ha eredetiek abban az értelemben, hogy a szerző saját szellemi alkotásai.

36 A szerzői jog és a szomszédos jogok szabályozási kereteinek harmonizálása vonatkozásában a 2001/29 irányelv, amint az (4), (9)–(11) és (20) preambulumbekezdéséből következik, ugyanezen az elven alapul.

37 Ilyen körülmények között a 2001/29 irányelv 2. cikke a) pontja szerinti szerzői jog kizárólag olyan teljesítmény vonatkozásában alkalmazható, amely eredeti abban az értelemben, hogy a szerző saját szellemi alkotása.

38 Ami valamely alkotás részeit illeti, meg kell állapítani, hogy a 2001/29 irányelvben és a tárgy vonatkozásában irányadó más irányelvben sincs utalás arra, hogy e részekre más szabályok vonatkoznának, mint az egész műre. Következésképpen ezek akkor részesülnek szerzői jogi védelemben, ha jellegüknél fogva szerepet játszanak az egész mű eredetiségében.

39 Tekintettel a jelen ítélet 37. pontjában foglalt megállapításokra, valamely műalkotás egyes részei tehát akkor részesülnek a 2001/29 irányelv 2. cikke a) pontja szerinti szerzői jogi védelemben, ha tartalmaznak egyes olyan elemeket, amelyek e mű szerzője saját szellemi alkotásának kifejezéseződései.

40 Ami a mű e védelmének terjedelmét illeti, a 2001/29 irányelv (9)–(11) preambulumbekezdéséből következik, hogy ezen irányelv elsődleges célja magas szintű védelem létrehozása különösen a szerzők javára, lehetővé téve a számukra, hogy megfelelő díjazásban részesüljenek műveik felhasználásáért – ideértve e művek többszörözését is –, és ezáltal a jövőben is alkotó és művészi tevékenységet folytathassanak.

41 Ugyanezen nézőpontból a 2001/29 irányelv (21) preambulumbekezdése azt követeli meg, hogy a többszörözési jog hatálya alá tartozó cselekmények fogalmát tágan kell meghatározni.

42 Az említett cselekmények tág meghatározásának e követelménye egyébként jelen van az említett irányelv 2. cikkének szövegében is, amely olyan kifejezéseket alkalmaz, mint „közvetett vagy közvetlen”, „ideiglenes vagy tartós”, illetve „bármely eszközzel vagy formában”.

43 Következésképpen a 2001/29 irányelv 2. cikke által biztosított védelemnek tág terjedelme kell, hogy legyen.

44 Ami az újságcikkeket illeti, a szerző saját szellemi alkotása, melyet a jelen ítélet 37. pontja említett, általában a téma bemutatásának módjából és a nyelvi kifejezésből következik. Egyébként az alapeljárásban vitathatatlan, hogy az újságcikkek jellegüknél fogva a 2001/29 irányelv által érintett irodalmi műveknek tekinthetők.

45 E művek azon elemeivel kapcsolatban, amelyekre a védelem kiterjed, meg kell állapítani, hogy azok olyan szavakból állnak, amelyek külön-külön vizsgálva jellegüknél fogva nem tekinthetők az őket használó szerző szellemi alkotásának. Kizárólag e szavak kiválasztásán, elrendezésén és kombinációján keresztül van lehetősége a szerzőnek alkotó szelleme eredeti módon történő kifejezésére és olyan eredmény létrehozására, amely szellemi alkotásnak tekinthető.

46 A szavak jellegüknél fogva tehát nem tekinthetők olyan elemeknek, amelyekre a védelem kiterjed.

47 Ennek következtében, figyelemmel a 2001/29 irányelv 2. cikke által biztosított védelem terjedelmének tág értelmezésére vonatkozó követelményre, nem lehet kizárni, hogy az érintett szöveg egyes elszigetelt mondatai vagy akár csak mondatrészletei alkalmasak arra, hogy közvetítsék az olvasó számára egy sajtócikkhez hasonló kiadvány eredetiségét olyan elem közlése által, amely önmagában e cikk szerzője szellemi alkotásának kifejeződése. Ilyen mondatok vagy mondatrészletek tehát képezhetik az említett irányelv 2. cikke a) pontjában foglalt védelem tárgyát.

48 E megfontolások fényében valamely védelem alatt álló mű kivonatának átmásolása, amely, az alapügyhöz hasonlóan, a mű egymást követő tizenegy szavát tartalmazza, a 2001/29 irányelv 2. cikke szerinti részben történő többszörözésnek tekinthető, amennyiben – és ennek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata – e szövegkivonat tartalmazza a mű olyan elemét, amely jellegénél fogva a szerző saját szellemi alkotásának kifejeződése.

49 Egyébként meg kell állapítani, hogy az Infopaq által alkalmazott adatrögzítési eljárás védelem alatt álló művek számos kivonatának átmásolását teszi lehetővé. Ezen eljárás ugyanis egy tizenegy szavas szövegkivonatot többszöröz minden alkalommal, amikor a műben megjelenik a kulcsszó, és gyakran több kulcsszót vesz figyelembe, mivel egyes ügyfelek több kritériumon alapuló összefoglalók készítését kérik az Infopaqtól.

50 Ezáltal az említett eljárás növeli annak a valószínűségét, hogy az Infopaq a 2001/29 irányelv 2. cikke a) pontja szerinti részben történő többszörözéseket hajt végre, mivel az említett szövegkivonatok felhalmozódása terjedelemesebb részletek rekonstruálásához vezethet, amelyek alkalmasak az érintett mű eredetiségének tükrözésére, mivel számos olyan elemet tartalmaznak, amelyek jellegüknél fogva e mű szerzőjének saját szellemi alkotását fejezik ki.

51 A fentiek fényében az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy egy adatrögzítési eljárás folyamán megvalósított cselekmény, amely egy védelem alatt álló műből származó tizenegy szavas szövegkivonat tárolásából és azt követő kinyomtatásából áll, tartozhat a részben történő többszörözés 2001/29 irányelv 2. cikke szerinti fogalma alá, amennyiben – és ennek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata – az így átmásolt elemek a szerző saját szellemi alkotásának kifejeződései.

A második–tizenkettedik kérdésről

52 Feltételezve, hogy az alapügy tárgyát képező cselekmények a védett művek részben történő többszörözésének a 2001/29 irányelv 2. cikke szerinti fogalma alá tartoznak, az említett irányelv 2. és 5. cikkéből az következik, hogy az ilyen többszörözés kizárólag akkor végezhető az érintett szerző hozzájárulása nélkül, ha e többszörözés teljesíti az ezen irányelv 5. cikkében meghatározott feltételeket.

53 Ebben az összefüggésben második–tizenkettedik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja tudni, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló, adatrögzítési eljárás folyamán megvalósított többszörözési cselekmények teljesítik-e a 2001/29 irányelv 5. cikkében meghatározott feltételeket, következésképpen azok az érintett szerzői jogi jogosult hozzájárulása nélkül is megvalósíthatók-e, amennyiben ezen eljárások újságcikk-összefoglalók összeállítását teszik lehetővé, és a teljes újságcikkek szkennelésére, a tizenegy szavas szövegkivonat tárolására és e kivonat kinyomtatására terjednek ki.

54 A 2001/29 irányelv 5. cikke (1) bekezdése értelmében valamely többszörözési cselekmény kizárólag akkor képez kivételt a többszörözési jog alól, ha teljesít öt feltételt, nevezetesen: ha

– e cselekmény időleges;

– közbenső vagy járulékos;

– valamely műszaki eljárás elválaszthatatlan és lényeges részét képezi;

– ezen eljárás kizárólagos célja, hogy lehetővé tegye egy mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény hálózaton harmadik személyek között közvetítő szolgáltató által végzett átvitelét vagy jogszerű felhasználását, és

– az említett cselekmény önálló gazdasági jelentőséggel nem bír.

55 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy ezek kumulatív feltételek abban az értelemben, hogy közülük akár egynek a nemteljesítése is azzal a következménnyel jár, hogy a többszörözési cselekmény az ezen irányelv 5. cikke (1) bekezdése értelmében nem képez kivételt az ugyanezen irányelv 2. cikkében foglalt többszörözési jog alól.

56 E feltételek egyenkénti értelmezésével kapcsolatban emlékeztetni kell továbbá arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely irányelv azon rendelkezéseit, amelyek az ugyanezen irányelv által megállapított főszabálytól való eltérést fogalmaznak meg, szigorúan kell értelmezni (a C-476/01. sz. Kapper-ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-5205. o.] 72. pontja és a C-36/05. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2006. október 26-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-10313. o.] 31. pontja).

57 Ez az eset áll fenn a 2001/29 irányelv 5. cikke (1) bekezdésében foglalt kivétel esetén, amely eltérést valósít meg az ezen irányelv által meghatározott főszabály, vagyis azon követelmény alól, hogy valamely védelem alatt álló mű minden többszörözéséhez a szerzői jogi jogosult engedélyére van szükség.

58 Ez annál is inkább igaz, mint hogy e kivételt a 2001/29 irányelv 5. cikke (5) bekezdésének fényében is kell értelmezni, amelynek értelmében e kivétel kizárólag olyan különös esetekben alkalmazható, amelyek nem sérelmesek a mű vagy más, védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználására, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.

59 A 2001/29 irányelv (4), (6) és (21) preambulumbekezdésének megfelelően az 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott feltételeket a szerzők műveik védelme tekintetében fennálló jogbiztonságára vonatkozó követelmény fényében is kell értékelni.

60 Jelen esetben az Infopaq azt állítja először is, hogy az alapügy tárgyát képező többszörözési cselekmények teljesítik a közbenső jellegre vonatkozó feltételt, mivel azok az elektronikus keresési eljárást követően törlésre kerülnek.

61 E tekintetben a jelen ítélet 54. pontjában idézett harmadik feltétel fényében meg kell állapítani, hogy egy időleges és közbenső többszörözési cselekmény célja azon műszaki eljárás megvalósításának lehetővé tétele, amelynek elválaszthatatlan és lényeges részét képezi. Ilyen körülmények között, tekintettel a jelen ítélet 57. és 58. pontjában kifejtett elvekre, az említett többszörözési csalekemények nem haladhatják meg az ezen műszaki eljárás megfelelő működéséhez szükséges mértéket.

62 A szerzői jogi jogosultak jogbiztonsága azt is megköveteli továbbá, hogy a másolat megőrzése vagy törlése ne mérlegelést megengedő emberi beavatkozásnak, jelesül ezen védett művek felhasználói beavatkozásának függvénye legyen. Ilyen esetben ugyanis egyáltalában nem biztosítható, hogy az érintett személy ténylegesen törli a létrehozott másolatot, vagy legalábbis hogy azonnal törli, amint e másolat léte a műszaki eljárás megvalósítását lehetővé tevő rendeltetése fényében nem indokolt.

63 E következtetést megerősíti a 2001/29 irányelv (33) preambulumbekezdése, amely az ugyanezen irányelv 5. cikke (1) bekezdésében említett cselekmények jellegzetességeinek példájaként felsorolja az olyan cselekményeket, amelyek a böngészést („browsing”), illetve a hozzáférés gyorsítására szolgáló tárolóban való rögzítést („caching”) teszik lehetővé, beleértve az átviteli rendszerek hatékony működését szolgáló cselekményeket is. Az ilyen cselekmények *per definitionem* automatikusan, emberi beavatkozás nélkül jönnek létre és kerülnek törlésre.

64 A fentiek fényében meg kell állapítani, hogy valamely cselekményt kizárólag akkor lehet a 2001/29 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének értelmében „közbensőnek” tekinteni, ha időtartama az érintett műszaki eljárás megfelelő működéséhez szükséges mértékre korlátozódik, tekintve, hogy ezen eljárást akként kell automatizálni, hogy automatikusan, emberi beavatkozás nélkül törölje ezt a cselekményt, amint az ezen eljárást lehetővé tevő rendeltetését elérte.

65 Az alapügyben nem lehet azonnal kizárni, hogy az alapügy tárgyát képező két első többszörözési cselekmény, nevezetesen a TIFF-fájlok létrehozása, valamint a szövegfájlok TIFF-fájlok átalakítása útján történő létrehozása közbensőnek tekinthető, mivel azok automatikusan törlésre kerülnek a számítógép memóriájából.

66 Továbbá, ami a harmadik többszörözési cselekményt, vagyis a tizenegy szavas szövegkivonat számítógépes tárolását illeti, a Bíróság rendelkezésére bocsátott tényezők alapján nem értékelhető, hogy a műszaki eljárást úgy automatizálták-e, hogy emberi beavatkozás nélkül, rövid időtartamon belül törölje a fájlt a számítógép memóriájából, amint az ezen eljárást lehetővé tevő rendeltetését elérte. Tehát a kérdést előterjesztő bíróságnak kell majd megvizsgálnia, hogy a törlés a másolat felhasználójának szándékától függ-e, és hogy fennáll-e annak a veszélye, hogy a fájlt az érintett műszaki eljárás megvalósulására irányuló rendeltetésének teljesülését követően továbbra is tárolják.

67 Ugyanakkor vitathatatlan, hogy az Infopaq az adatrögzítési eljárás utolsó többszörözési cselekménye által olyan többszörözést valósít meg, amely kívül esik az informatika körén. Kinyomtatja a tizenegy szavas szövegkivonatokat tartalmazó fájlokat, és így ezen szövegkivonatokat papírhordozón jeleníti meg.

68 Márpedig ezen materiális hordozóra történt rögzítését követően a másolat csak e hordozó megsemmisülésével tűnik el.

69 Egyébiránt, mivel az adatrögzítési eljárás nyilvánvalóan nem képes arra, hogy e hordozót saját maga megsemmisítse, az említett másolat törlése kizárólag ezen eljárás felhasználójának szándékától függ, akinek e megsemmisítési szándéka korántsem bizonyos, aminek következtében fennáll a veszélye annak, hogy az említett másolat – a felhasználó szükségleteinek függvényében – hosszabb idő folyamán fennmarad.

70 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy az alapügy tárgyát képező utolsó adatrögzítési cselekmény, amelynek során az Infopaq kinyomtatja a tizenegy szavas szövegkivonatokat, nem tekinthető közbensőnek a 2001/29 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének értelmében.

71 Továbbá a Bíróság elé terjesztett iratokból nem következik, és a felek nem is állították, hogy egy ilyen cselekmény járulékos jellegű lehet.

72 A fentiekből az következik, hogy az említett cselekmény nem teljesíti a 2001/29 irányelv 5. cikke (1) bekezdésében meghatározott második feltételt, ennélfogva e cselekmény nem képezhet kivételt az ugyenezen irányelv 2. cikkében foglalt többszörözési jog alól.

73 Tehát az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló adatrögzítési eljárás nem valósítható meg a szerzői jogi jogosultak hozzájárulása nélkül, következésképpen nem szükséges annak vizsgálata, hogy az ezen eljárást alkotó négy cselekmény teljesíti-e az említett 5. cikk (1) bekezdésében foglalt feltételeket.

74 Következésképpen a második–tizenkettedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy egy tizenegy szavas szövegkivonat nyomtatásának egy, az alapügyhöz hasonló adatrögzítési eljárás során megvalósuló cselekménye nem teljesíti a 2001/29 irányelv 5. cikke

(1) bekezdésében foglalt, közbenső jellegre vonatkozó feltételt, ennélfogva ezen eljárás nem végezhető az érintett szerzői jogi jogosultak hozzájárulása nélkül.

A tizenharmadik kérdésről

75 A második–tizenkettedik kérdésre adott válaszra tekintettel a tizenharmadik kérdésre nem kell válaszolni.

A költségekről

76 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) Egy adatrögzítési eljárás folyamán megvalósított cselekmény, amely egy védelem alatt álló műből származó tizenegy szavas szövegkivonat tárolásából és azt követő kinyomtatásából áll, tartozhat a részben történő többszörözésnek az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikke szerinti fogalma alá, amennyiben – és ennek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata – az így átmásolt elemek a szerző saját szellemi alkotásának kifejeződései.

2) Egy tizenegy szavas szövegkivonat nyomtatásának egy, az alapügyhöz hasonló adatrögzítési eljárás során megvalósuló cselekménye nem teljesíti a 2001/29 irányelv 5. cikke (1) bekezdésében foglalt, közbenső jellegre vonatkozó feltételt, ennélfogva ezen eljárás nem végezhető az érintett szerzői jogi jogosultak hozzájárulása nélkül.

Aláírások